

**Hanna Skyba, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor**
*Educational and Scientific Institute of Management,
Economics and Business,
University «Interregional Academy of Personnel Management»
Kyiv, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-356-9-40>

**ACCOUNTING IN THE CONDITIONS
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT
AS A NEW TOOL OF ACCOUNTING AND ANALYTICS**

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК НОВИЙ ІНСТРУМЕНТ
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Наразі невід’ємною складовою не тільки на рівні держав, а і в діяльності кожної людини є актуальність вирішення глобальних проблем. Все більше підприємств з кожним роком реформують свою діяльність відповідно до положень сталого розвитку, водночас з цим виникають нові системи обліку, які допомагали б у вирішенні різного роду проблем суспільства. Вагомість соціальної та екологічної безпеки проявляється у витратах на відновлювання та збереження навколишнього середовища, забезпечення достойного рівня соціального захисту, що в свою чергу вимагає достовірного відображення на рахунках бухгалтерському обліку та звітності.

За таких обставин суспільство відчуває необхідність нового підходу до розвитку бухгалтерського обліку, як наслідок створюється нова парадигма бухгалтерського обліку, яка ще не має виразних деталей, оскільки перебуває на етапі формування. Безумовно, початок відліку етапу формування нової парадигми бухгалтерського обліку може бути різною, це залежить від економічної концепції, яка буде взята за основу.

Стратегією сталого розвитку (sustainable development strategy) здебільшого розглядають як стратегію розвитку людства, цивілізації та всього чи окремого суспільства, як приклад, країни або регіону. Стратегію сталого розвитку визначають як найефективнішу стратегію розвитку сучасної цивілізації, яка спрямована на максимальне задоволення природних потреб людини, що перебуває в гармонії з природою і позбавлена від соціальних негараздів. Стратегія передбачає стрімке економічне зростання суспільства, яке не завдає шкоди

навколишньому середовищу та узгоджується із соціальним розвитком людства [3].

Виділяють три основні взаємозалежні складові стратегії:

- 1) економічний розвиток, а саме економічна складова;
- 2) захист та збереження довкілля, а саме екологічна складова;
- 3) соціальний розвиток, а саме соціальна складова.

Очевидно, що подібний підхід щодо розвитку суспільства є дещо спрощеним, але є виразною альтернативою ідеї економічного зростання та збагачення за будь-яку ціну, у тому числі і за рахунок виснаження природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища, генерації, соціальних конфліктів у суспільстві.

Головними цілями сталого розвитку є зокрема [1; 4]:

1. Цілі сталого розвитку (ЦСР) є заклик до дій для подолання бідності, голоду, покращення освіти, збереження природи, а також забезпечення миру та розквіту для всіх людей світу.

2. 17 цілей сталого розвитку і 169 завдань, демонструють масштаб та амбіції нового універсального Порядку денного.

3. Вони мають комплексний і неподільний характер і забезпечують баланс трьох вимірів сталого розвитку, згаданих вище: економічного, соціального та екологічного.

Метою обліку сталого розвитку є координація екологічної, соціальної та економічної складових бізнесу, виявлення можливих ризиків і ускладнень, визначення шляхів їх подолання. Ключове завдання бухгалтерського обліку в умовах сталого розвитку полягає у формуванні інформації направленої на вирішення проблем економічного, соціального та екологічного характеру.

Облік сталого розвитку призначений для збору достовірної інформації про діяльність екологічних і соціальних систем, вираженої переважно в натуральних показниках, для внутрішнього використання власниками та адміністрацією підприємства. Така інформація доповнює і розширює звичну систему управлінського обліку [2].

Методи вимірювання впливу виробничої діяльності підприємства на навколишнє середовище є перспективним інструментом для виконання цих завдань у сучасній практиці та є основою для прийняття раціональних управлінських рішень. З кожним роком все більше провідних компаній публікують окремі зовнішні екологічні звіти, тим самим забезпечуючи громадський контроль інформацією про свій вплив на навколишнє та соціальне середовище. Багато з цих звітів випускаються щорічно та містять дані про викиди забруднюючих речовин тощо. Також багато українських компаній запроваджують у складі нефінансової звітності публікацію поточних даних про

стан екології, соціальну відповідальність, прогрес, корпоративну відповідальність.

Ключовими перевагами бухгалтерського обліку сталого розвитку є комплексне поєднання теоретичних, практичних, методологічних і організаційних прийомів, результатами яких є забезпечення та можливість не лише формувати необхідну інформацію для користувачів, а й відповідно реагувати задля забезпечення сталого розвитку навколишнього та соціального середовища. Проте, наразі існує ряд проблемних питань обліку сталого розвитку, що ускладнюють його ведення, зокрема це: відсутність методичних рекомендацій щодо ведення обліку, складність визначення низки різного роду показників, що враховують стан і динаміку зміни компонентів природного і соціального середовища.

Проведені дослідження дозволяють зробити висновок, що облік сталого розвитку є новою практикою, яка більш детально розкриває інформацію для потенційних інвесторів і є підґрунтям для управління критичними екологічними, соціальними та управлінськими факторами, важливими для підтримки бізнесу, економіки та суспільства вцілому. Визначено, що сталий розвиток є порядком збалансованого управління, і для підприємницького сектору ґрунтується на процесах контролю виробничої діяльності, прийомів отримання наслідків з врахуванням застосування фінансового, людського, екологічного капіталів та ресурсів, що не відновлюються. Облік на потреби стратегії сталого розвитку суттєво розширяє свою методологію, залучаючи здобутки інтернаціонального досвіду, передусім у сфері соціальної звітності.

Достовірна облікова та якісна екологічна і соціальна інформація здійснюють суттєвий вплив на прийняття правильних управлінських рішень. Інформація про екологічно-соціальний стан, що надається користувачам, дозволить встановити рівновагу між забезпеченням соціальних потреб, захистом інтересів майбутніх поколінь, враховуючи їх потребу у надійному і здоровому навколишньому середовищі та фінансово-економічним розвитком суб'єкта господарювання. Сформовані Звіти на основі сталого розвитку сприятимуть підприємствам залучити капітал та зменшити кількість помилок у прогнозах за допомогою більш детальнішої аналітики.

Поступово потрібно впроваджувати заходи стосовно організації бухгалтерського обліку сталого розвитку для конкретного господарюючого суб'єкта, а також покращувати дану систему для підвищення ефективності діяльності підприємства і вирішення глобальних проблем. Передбачатися, що запропоновані пропозиції, наведені у даній публікації, сприятимуть вирішенню проблем пов'язаних з обліково-аналітичним забезпеченням формування стратегії

сталого розвитку суб'єктів господарювання. Наступними шляхами досліджень має бути розробка стандарту збору та узагальнення облікової інформації.

Список використаних джерел:

1. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна» (2017). URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf
2. Правдюк Н.Л. Обліково-аналітичний супровід стратегії сталого розвитку підприємництва. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 4. С. 130–143.
3. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти [Електронний ресурс]: Підручник / І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В. Ничик, О.В. Мартинюк. Київ: НУХТ, 2022. 337 с.
4. Указ Президента України Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» від 2 січня 2015 року № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.